

OORKONDEN BETREFFENDE HET GESLACHT
VAN RENESSE

G.

PRINS WILLEM VAN ORANJE GEEFT UIT „TEN ERFCIJS”
AAN HEER JOHAN VAN RENESSE 34 BUNDERS 750 ROEDEN
EN 220½ BUNDER 58½ ROEDEN MOERGRONDEN, GELEGEN
ONDER ETTEN EN ROOSENDAAL. 1)
19 FEBRUARI 1557.

Wilhelm byder gratien Godts prince van Oragien, grave van Nassou, van Vianden, van Catsenellenboge, van Diets, van Tomierre, van Ponthieure, van Barny, van Bueren, van Leerlamme etc., heere baron van Breda, van Diest, van Grimberghen, van Wastenen, vander Leck, van Niervaert, van Castelbelm, van Naseroy, van Arlay, van Yselstijn, van sinte Mertensdijck, van Craenendonck etc., borchgrave van Antwerpen ende van Besancon etc., ridder vander orden des gulden vlies, allen den genen die desen teghenwoordighen sullen sien saluyt: Wy hebben ontfanghen de oytmoedighe supplicatie van onsen lieven ende getrouwen vassael ende dienaar Jan van Renesse, ridder, heer van Elderen, Manny, etc., inhoudende hoe hy van joncx op, te weten t'sedert jaer XV^c twee ende twintich gecomen is in dienste van onsen seer wel lieven heere ende oom, heere Hendrick grave tot Nassou, marquis van Zenetten saliger gedachten, ende den selven tot sijn overleyden in diverse affairen, stueten ende lasten gedient heeft, daer naer in dienste gebleven is van onsen seer lieven heere ende neve heere René prince van Oragien, grave van Nassou etc., synen eenighen sone saliger gedachten, ende naer sijn doot gebleven is in onsen als eenighen universeel erffgenaem testamentaire des voorschreven prince dienst, in welcken diensten

1) Archief heerlijkheid Loon-op-Zand. Op de buitenzijde van dit stuk staat: *Gefte van den hooggeboren Vorste Prince Willem van Oraigne.*

hy hoept ende meyndt sonder reprochien wel ende getrouwelijck gediendt te hebben: Hebbende binnen dyen tyde vercreghen gehadt seeckere quantiteydt van moeren, soo by houwelijck gedaen met saliger donna Isabella, natuerelycke dochter ons voorschreven ooms, achterlaetende thien kinderen, als by coope midts veele diversche openbaerelycke vercondighen om te vercoopen te voeren gedaen, soo by onsen oom ende onsen neve voorschreven als by ons, die voorschreven moeren vuytte te delven binnen seeckeren tijt van jaeren, te weten de hellicht van dry ende vijftich ende een halff bunderen leverbaere moers, in houwelijck gegeven met des suppliant's huysvrouwe, beloepende sessentwintich bunderen dry quartier leverbaer moers, ende noch het derdendeel van d' andere helft aenjestorven den suppliant by over'eyden saliger heere Frederick van Renesse heere van Malle, sijns vaeders, beloepende acht bunderen een halff een derdendeel leverbaer moers, genaempt de Blommen, de selve te moghen gebruycken ende vuytdelven soo lanck als daer moer inne sal wesen; item inde twee hondert vijff ende twintich bunderen moers hemelsbreette, vercocht in Augusto int jaer XV° een ende dertich by onsen oom saliger, vuytcomende te weten opte Leure onder onsen dorpe van Etten, hebben des suppliant's vaeder ende den suppliant soo voor soo naer gecocht ende vercreghen de numbers van negen en tachtich bunderen moers hemelsbreette, die te moghen gebruycken den tijdt van tsestich jaeren, beginnende sinte Mertensminse naer den lesten paydach, welcken lesten paydach was Martini int jaer vier ende dertich; item inde twee ende vijftich bunderen moers hemelsbreette vercocht by onsen voorschreven neve saliger in Junio int jaer dry ende viertich, vuytcomende de vloote in onsen dorpe van Roendael, heeft de voorschreven suppliant sesse ende twintich bunderen, die te moghen gebruycken den tyde van tsestich jaeren, innegazule te Mey vier ende viertich; item inde vijftich bunderen moers hemelsbreette by ons midtsjadens onsen tuteurs ende vuytghulen vercocht in November int jaer vijff ende viertich, vuytcomende te vloote in onsen dorpe van

Roesendael, heeftde voorschreven suppliant een ende dertich ende een halven bunderen moers, die te moghen gebruycken den tyde van tsestich jaeren nae den iersten paydach, den welcken paydach was Martini in jaer ses ende viertich; item inde seventich bunderen moers hemelsbreette by ons midtsgaeters onse tuteurs ende vooghen voorschreven (vercocht) in November int jaer vijf ende viertich als boven, vuytcomende op desen tijdt te vloote opte Leure onder onsen dorpe van Elten, heeft de voorschreven suppliant een ende dertich bunderen moers, die te moghen gebruycken den tijdt als tlasten voorgaende parceel; item inde vijftich bunderen moers hemelsbreette by ons midtsgaeters onsen tuteurs ende vooghen vercocht in December int voorschreven jaer vijf ende viertich, vuytcomende op dese tijdt te vloote in onsen dorpe van Roosendael, heeft de voorschreven suppliant negen ende twintich bunderen moers, die te moghen gebruycken ten tyde als de twee leste parceelen; item in de seventhien bunderen ¹⁾ hondert seventhien roeden moers, by ons midtsgaeters onse tuteurs ende vooghen vercocht in Septembri int jaer ses ende viertich, heeft den voorschreven suppliant een gerechte helfft, beloopende viertich ende een halff bunderen ²⁾ acht ende vijftich ende een halff roede moers, vuytcomende de vloote opte Leure voorschreven, die te moghen gebruycken den tyde van tsestich jaeren nae den lesten paydach, den welcken was Martini int jaer vijftich; gedraegende de nomber vanden voorschreven moeren vier ende dertich bunderen seven hondert vijftich roeden leverbaer moers ende twee hondert twintich ende een halff bunderen acht ende vijftich ende een halff roede moers hemelsbreette, welke voorschreven twee hondert twintich ende een halff bunderen acht ende vijftich een halff roede moers wy bevinden dat des suppliant vader saliger ende de suppliant onse voorouders ende ons wel ende deughdelijk te vollen betaelt hebben ende onse rentmeesters generael inder tijt daer aff rekeninghe ende ontsanck genuect hebben ende ons daer aff gerespondeert, binnen

1. 17 bunderen zal moeten zijn 20 bunderen

2. 4 1/2 bunderen zal moeten zijn 14 bunderen.

welcken geprefigeerden tijdt van de torffven vuyt de moeren te doen delven, sluen ende vueren, de suppliant is seer besorcht dat hem off sijn kinderen ende naercomelinghen qualijck moegelijck soude sijn, overmidts dat de suppliant seyt dat de torven van jaer te jaer tot minderen prijs ende valeur sijn gecomen ende dat door de groote mennichte van torffven die vuyt Hollandt ende van ontrent de stad Zeeven¹⁾ de reviere vander Lecke binnen corten jaeren affgecomen sijn ende noch dagelijcx affcomen, ende en heeft ongelijck soo veele schuyten in de moeren niet gehouden varende noch sijn gesach van schuyten niet gehadt als de suppliants medegesellen hebben gehadt, op hoepe dat den torff eens tot beteren prijs comen sal Ende opdat den suppliant, sijn erfven of naercomelinghen de voorschreven moeren te comodiuserlijcker tot hennen meeste orbaere ende prouffeydt souden moghen orboren, heeft ons oytmoedelijck gebeden ende begeert hem, syne heeren ende actie van hem hebbende te willen accorderen den eyghendomme ende proprietijt vande gronden vande voorschreven vier ende dertich bunderen seven hondert vijftich roeden leverbaer moers naer dyen de torffven vuyt de plecke voorschreven gedolven off geslaghen sullen sijn, ende proprietijt vanden gronden vande voorschreven twee hondert twintich ende een half bunderen acht ende vijftich ende een half roede moers h e m e l s b r e e t t e, naer dat den tijt vooren gespecificeert vuyt gecomen ende geëxpireert sal sijn, om de gronden binnen middelen tyden off naer geëxpireerde jaeren te moghen doen maecken fructueus, t'sy tot corenlanden, tot weylanden, tot bosschen off tot bleckelinck velders, op eenen tamelycken ende redelychen erfcijs, ende hen daer aff te verleen onse behoirelycke brieven: Waeromme soo ist dat wy geneghen wesende t'sijnder beede ende begeerten wy den selven Jan van Renesse, heere van Elderen, sijns heere naercomelinghen ende actie van hen hebbende, hebben by deliberatie van raede geaccordeert, gegunt ende ten erfcijs vuytgegeven, ende geven vuyt midts desen de voorschreven vier ende dertich bunderen seven hondert vijftich roeden

1) Welke stad is dat? Er staat duidelijk Zeeven! Kan ook het dorp Zerenhove: in Utrecht aan de Lek bedoeld zijn?

le verbaer moers ende de twee hondert twintich ende een halffven bunderen acht ende vijftich ende een halve roede moers hemelsbreette, hier voore in lanck gespecificceert om de selve te moghen by hem, syne heeren naercomelinghen off actie van hen hebbende, gebruycken, belasten, vercoopen tot vruchtbaeren corenlanden, weyden, bosschen, bleckelinckveldt, off andere te maerken, soo elck van hen voor 't beste ende prouffetelicste bevinden sal, mülts betaelende, als den tourffven vuytten vier ende dertich bunderen seven hondert vijftich roeden leverbaer moeren gedolven ende geslaghen sullen sijn, ende vande andere twee hondert twintich ende een halff bunderen acht ende vijftich ende een halff roede moers hemelsbreette, als de jaeren ende termeynen voorschreven geexpireert sullen sijn, van elcken bundere plecken hemelsbreette tot gerechtighen heeren chijns sesse penninghen Lovens, te betaelen jaerelijcx opte daeghen ende conditiën als de vuytgedolven moeren onlanghs by onsen rentmeester van Breda vuytgegeven schuldich sijn ende behoiren te betaelen, ende mede reserverende voor ons ende onse heeren naercomelinghen, heeren off vrouwen van Breda, op als de thiende van allen greynen, sulcx als men onder de eenige van Rijsberghen de thiende betaelt, remitterende ende quytshellende voor ons, onse heeren ende naercomelinghen den selven heere van Elderen, sijn heeren naercomelinghen off actie van hem hebbende, voor nu alsdan ende voortan alsnu alsulcke voorlijffpenningen, als men in onse landen van Breda van heyden ende vuytgedolven moeren schuldich is ende pleech te geven, ende dat vuyt sonderlinge liberaliteydt: Wel verstaende dat wy aen ons, onse heeren ende naercomelinghen, heeren off vrouwen van Breda, reserveren te moghen wederom aen ons nemen van den voorschreven twee hondert twintich ende een halff bunderen acht ende vijftich roeden moers hemelsbreette tot allen tyden naer de expiratie van den voorschreven jaeren, als ons off onse naercomelinghen gelieven sal, sonder eenighe prescripte van tyden daer teghens te moghen gebruycken, ende mede naer dat de moeren om tourffven t'sy slach tourffven off anders vuytgeslaghen off gedolven sullen sijn vuyt de

vier ende dertich bunderen seven hondert vijftich roeden leverbaer moer voorschreven, mits dan ons off onse naercomelinghen alsdan gevende ende betaelende den voorschreven heere van Elderen, sijn naercomelinghen off actie van hem hebbende voor de plecken, daer alsdan noch moer op bevonden sal worden, soo veel als den incoep op dierste geweest heeft naer proportie vande bondertuelen, ende daer egeren moer op bevonden sal worden mits gevende voor elck bunder vijftien carolus gulden, twintich stuyvers brabant den carolus gulden, ende alsdan sullen de voorschreven heeren van Elderen, syne naercomelinghen off actie van hem hebbende ontlast sijn vander voorschreven heeren chijns, ontbieden daeromme ende bevelen den luyden van onsen Raede ende Rekeninghe te Breda, dat sy desen teghenwordighen brieff doen registreren int registre daer toe dienende, ende dat voorts sy luyden onsen drossaert ons landts van Breda, onsen schouteth van Sundert ende Rijsbergen ende allen anderen onse officieren, dienaeren ende ondersaeten, dyen dat aengaen mach, den voorschreven heere van Elderen, sijn heeren naercomelinghen off actie van hem hebbende aens voorschreven accorde, gunste ende ten erfchijns vuytgegeven laeten ende gedooghen rustelick, volcomentlijck ende onverbrekelijck genieten ende gebruycken sonder hem te doene noch te laeten geschien eenich hinder, stoot off letsel ter contrarien, in wat manieren dat het sy. Ende des toirconde hebben wy desen onsen brieff gehanteykent ende onsen zegele hier aen doen hanghen; gegeven in onse stadt van Breda den neghentiensten dach der maendt Februario int jaer ons Heeren geboorten duysent vijff hondert seven ende vijftich, Luydick Stiel. Ende was den originelen parquimenten brieff deser onderteeckent Guillaume de Nassou, ende besegelt met sijns Hoogheydts zegele, ende op den voet van den selven brieve stondt geschreven by mijn heere den Prince ende was onderteeckent J: Vogelsanck.

Besojen

J. v. D. HAMMEN NICZ.